

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1932/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.036/2025/2. számú végzése és a Fővárosi Ítéltábla 3.Kpkf.750.820/2024/4. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Győző és Lencs Ügyvédi Iroda, Magyar Helsinki Bizottság, eljáró ügyvéd: dr. Győző Gábor) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria Kfv.VI.37.036/2025/2. számú végzése és a Fővárosi Ítéltábla 3.Kpkf.750.820/2024/4. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az indítvány alapjául szolgáló alapügyben az indítványozót (aki az alapügy felperese volt) Budapest Főváros Kormányhivatala [...] Kerületi Hivatala (az alapügy I. rendű alperese) a gyermekvédelmi gyámi tisztségből azonnali hatállyal elmozdította, a helyettes gyermekvédelmi gyámot a helyettes gyámi tisztsége alól felmentette, egyidejűleg új gyermekvédelmi gyámot és új helyettes gyermekvédelmi gyámot rendelt ki, valamint az indítványozót végszámadás benyújtására kötelezte. Indokolása értelmében az indítványozó a gyámhivatal utasításának egy örökbefogadás előkészítése iránti eljárásban nem tett eleget. A felügyeleti hatáskörében eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala (az alapügy II. rendű alperese) a határozatot megváltoztatta, pontosítva a rendelkező részt is. Indokolása értelmében az elmozdításra az adott okot, hogy az indítványozó a gyámhivatali intézkedést nem hajtotta végre, a gyámhivatal utasításában foglaltakat szándékosan figyelmen kívül hagyva, a gyermek gondozását továbbra is bizonytalan jogi helyzetben lévő

házaspárra bízta, a gyámi jogaival visszaélt, ezzel a gyámsága alatt álló gyermek érdekeit súlyosan veszélyeztette.

- [3] Az indítványozó keresete nyomán eljáró Fővárosi Törvényszék a 112.K.704.559/2022/29. számú ítéletével megsemmisítette az ügy alapjául szolgáló határozatot, amely ellen az alperesek felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő: ezt a Kúria alaposnak találta és a Kfv.VI.37.569/2023/7. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és új eljárás lefolytatására, továbbá új határozathozatalra utasította az elsőfokon eljáró bíróságot. A Kúria a végzésében iránymutatást adott, miszerint a megismételt eljárás keretében a bíróságnak vizsgálnia kell az indítványozó perindítási jogosultságát. A Kúria szerint a rendelkezésre álló iratok alapján nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy az indítványozó a keresetet a gyermek törvényes képviselőjeként, gyermekvédelmi gyámként, avagy magánszemélyként nyújtotta-e be.
- [4] A Fővárosi Törvényszék megismételt eljárás keretében a 2024. május 9. napján kelt, 102.K.700.843/2024/6. számú végzésével az eljárást megszüntette. Indokolásában kiemelte, hogy az indítványozó úgy nyilatkozott, hogy magánszemélyként nyújtotta be a keresetet, de a magánszemélyi minőségéhez kapcsolódó közvetlen jogot vagy jogos érdeket nem jelölt meg és illet a törvényszék sem látott fennállónak. A közvetlen jogi érintettségét lényegében a korábban fennált gyámi tisztségéhez és minőségéhez kötötte, de a törvényszék megállapította, hogy a tárgyi ügytípusban nem jogosult az *ex lege* ügyféli jogállásra. Ez alapján az ügyben érdemi döntést nem lehet hozni, mivel annak eljárásjogi feltételi nem állnak fenn. Indokolása értelmében a gyermekvédelmi gyám tevékenységét a gyámhatóság irányítja és felügyeli, közöttük irányítási jogviszony áll fenn, melynek alapján a gyámhatóság a gyámrendeléssel, illetve a gyám elmozdításával kapcsolatos döntéseit eltérő törvényi rendelkezés hiányában a gyermekvédelmi gyám gyámügyi közigazgatási jogvita keretében a bíróság előtt nem peresítheti. A törvényszék mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó a keresetlevél előterjesztésére sem magánszemélyként, sem pedig gyermekvédelmi gyámi minőségére hivatkozással nem jogosult.
- [5] Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2024. november 5. napján kelt, 3.Kpkf.750.820/2024/4. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta. A döntése indokolásában bemutatta a kérdésben kialakult bírói gyakorlatot, amely szerint a törvényszék helyesen tárta fel az ügy tényállását és abból megfelelő jogkövetkezményt vont le arra vonatkozóan, hogy az indítványozó nem igazolta a közvetlen jogi érintettségét. Megjegyezte ugyanakkor azt is, hogy az irányítási jogviszony mibenlétét a törvényszék a fentiekre tekintettel szükségtelenül és helytelen kiindulási alapon vizsgálta.

- [6] A végzés ellen az indítványozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melynek befogadását a Kúria a 2025. január 31. napján kelt, Kfv.VI.37.036/2025/2. számú végzésével megtagadta. A végzésében a Kúria kifejtette, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei hiányoztak. Kiemelte, hogy az indítványozó az elsőfokú bíróság felhívására tett nyilatkozataiban a volt gyermekvédelmi gyámi tisztségétől független, a magánszemélyi minőségéből fakadó közvetlen jog vagy jogos érdeket nem jelölt meg, ilyet az eljáró bíróságok sem láttak megállapíthatónak. Következésképpen az eljáró bíróságok érdemi vizsgálat nélkül meg tudták állapítani a perbeli legitimáció hiányát. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok azt is alaposan megvizsgálták, hogy az indítványozó perbeli legitimációja akár magánszemélyként, akár volt gyermekvédelmi gyámként fennáll-e. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem tért el a kúriai joggyakorlattól, azzal összhangban vizsgálta a perindítási jogosultság fennállását.
- [7] Az indítványozó a felülvizsgálati kérelemmel párhuzamosan alkotmányjogi panaszt is előterjesztett, melyet az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva, a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra tekintettel, érdemi vizsgálat nélkül visszautasított.
- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően ismételt az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria és a Fővárosi Ítéltábla végzésének megsemmisítését. Indítványában kifejtette, hogy álláspontja szerint a támadott döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [9] Értelmezése szerint a jogerős másodfokú végzés azt állapította meg, hogy az indítványozónak nincsen keresetőségi joga azzal a döntéssel szemben, amely őt elmozdította a gyermekvédelmi gyámi tisztségéből, így nem került sor a keresetének érdemi vizsgálatára, tehát nem nyílt lehetőség az általa állított jogsérelem érdemi vizsgálatára sem. Ebből kifolyólag – álláspontja szerint – nem tudott élni érdemben a jogorvoslati jogával, amely ahhoz vezetett, hogy az indítványozó jogérvényesítése teljesen ellehetetlenült. Szerinte az eljáró bíróságok annak ellenére nem folytattak le érdemi eljárást az ő keresetőségi joga érdemi értékelése kapcsán, hogy erre kötelezettségük lett volna, hiszen a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) „48. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kereset-visszautasítási okot főszabály szerint nem lehet akkor alkalmazni, ha a Kp. 17. § a) pontja szerinti keresetőségi jog vitás, legfeljebb akkor, ha a érdemi vizsgálat nélkül nyilvánvaló a keresetőségi jog hiánya (de ezt a jogértelmezést is csak egyetlen kúriai döntés tartalmazza), a keresetőségi jogról az ügy érdemében, ítélettel kell dönten.” (Indítvány 8–9. o.) Ezzel kapcsolatosan hivatkozott arra, hogy a közigazgatási bíráskodás lényege az, hogy közigazgatási eljárásban hozott határozatokat a bíróság

felülvizsgálhatja. Az indítványozó hivatkozott az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatára abban a kérdésben, hogy mindenkinek joga van tisztességes és pártatlan bírósághoz fordulni. Azt is előadta, hogy a bírósági úton történő jogorvoslatot közigazgatási ügyben mindig biztosítani kell. Az indítványozó a panaszában azt állította, hogy mivel az ügyben eljáró bíróságok nem vették figyelembe az üggyel kapcsolatos közvetlen érintettségét és érdekeltségét, ennek eredményeként az ügyben nem hoztak érdemi döntést. Álláspontja szerint az ügyben az előbbiekre tekintettel érdemben kell döntést hoznia a bíróságnak.

- [10] Álláspontja szerint az első- és másodfokú végzésekből nem ismerhető meg, hogy pontosan miért nem érinti az indítványozó jogát, jogos érdekét az a közigazgatási határozat, amely éppen őt mozdította el a gyermekvédelmi gyámi tisztségéből. Arra hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a megfelelő indokolás hiánya a bírósági döntést önkényessé teszi és ezért önmagában sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, amelynek fontos részjogosítványa az indokolt bírói döntéshez való jog.
- [11] Kifejtette azt is, hogy a Kúriának módjában állt volna orvosolni a jogerős végzés által okozott alapjogsérelmet, de ezt szerinte nem tette meg, ezért a határozata maga is alapjogsértő.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.
- [13] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a Kúria végzése tekintetében a sérelmezett bírói döntést követő hatvan napon belül nyújtotta be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az Ügyrend 32. § (4) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz (az indítványozó alkotmányjogi panaszának korábbi egyesbírói visszautasítására figyelemmel) a Fővárosi Ítéltábla végzésével szemben sem minősül elkéssettnak, az Alkotmánybíróság pedig a Kúria végzésével, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszokat önálló petitumként bírálta el {lásd például: 3050/2024. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [14] Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv.

52. § (1b) bekezdés *b)* pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont], továbbá tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont]. Az indítvány tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].

[15] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont]. Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. §]. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaznak.

[16] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön – külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[17] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek állított sérelmével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, figyelemmel a panasz tartalmára és az Alkotmánybíróságnak a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel kapcsolatos, részletesen kimunkált esetjogára. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kétely felvethető-e.

[18] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is utal azon gyakorlatára, mely szerint az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát. A jogszabályokat a

bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. E körben ugyanakkor az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indoklási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni {lásd például: 3370/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}.

- [19] Habár az indítványozó az indítványában következetesen a keresetőségi joga vizsgálatának szükségességére hivatkozott (érvelését és a tényállás ismertetését is úgy építette fel, mintha a bíróságok a keresetőségi jogának hiányát állapították volna meg a kereset érdemi elbírálása nélkül), de valójában már a rendelkezésre álló végzésekből is egyértelműen kitűnik, hogy ez iratellenes állítás. Az indítványból és a rendelkezésre álló bírósági döntésekből egyértelműen megállapítható, hogy az ügyben eljáró bíróságok az indítványozó keresetindítási jogának hiányával indokolták az eljárás megszüntetését. A jogi képviselővel eljáró indítványozó kétségtelenül ismeri a keresetindítási jog és a keresetőségi jog fogalmai közötti különbséget, ezzel kapcsolatban még az Alkotmánybíróság álláspontját [3081/2024. (III. 1.) AB határozat] is szó szerint idézte, ehhez képest mégis következetesen a keresetőségi jog kérdésére helyezte ki az indítvány érvelését. Ezzel ellentétben az eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy az indítvány visszautasítását az alapozta meg, hogy a keresetlevelet benyújtó félnek nincs közvetlen jogi érintettsége. Ez alapozta meg a Kp. 48. § (1) bekezdés c) pontjának alkalmazhatóságát. Ez az indok mindhárom végzésben egyértelműen megjelenik, a Kúria úgy fogalmazta ezt meg, hogy „a magánszemélyi minőségéből fakadó közvetlen jog vagy jogos érdeket nem jelölt meg, illet az eljáró bíróságok sem láttak megállapíthatónak. Következésképpen az eljáró bíróságok érdemi vizsgálat nélkül meg tudták állapítani a perbeli legitimáció hiányát” {Kúria végzése, Indokolás [33]}. Ezzel szemben az indítványozó a peres eljárás során és az alkotmányjogi panaszban is úgy állította be ezt a kérdést, mintha a jogos érdek nyilvánvalóan fennállna (amihez szerinte elég az, hogy elmozdították őt a tisztségéből) és csak a közvetlen sérelem (amire valóban a keresetőségi jog fogalma ad választ) lett volna kérdéses. Ezzel szemben a bíróságok részletesen megindokolták,

hogyan a gyermekvédelmi gyámat bizonyos ügytípusban *ex lege* megilleti az ügyféli jogállás (ami már önmagában is megalapozná a keresetindítási jogát is), de ez a jelen ügytípusra nem vonatkozik. Habár ennek hiányában is lehetne ügyfél az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) általános ügyfélfogalma szerint, valójában a kereset megindítására ettől függetlenül is jogosult lehetne, ha igazolta volna a Kp. 17. § a) pontjának megfelelően, hogy jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érinti. A bíróságok részletesen megindokolták, hogy ehhez miért nem elég az, hogy őt elmozdították a gyermekvédelmi gyámi pozíciójából. Ennélfogva tehát a bíróságok egyértelműen arra helyezték ki indokolásukat, hogy a közvetlen érintettség igazolásának elmulasztása alapozta meg a visszautasítási ok megnyílását, ami pedig a bíróságok szerint az indítványozó mulasztása volt.

- [20] Mindezek alapján az ügy érdemi vizsgálatába való bocsátkozás nélkül, a rendelkezésre álló iratok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a bíróságok a döntésüket következetesen és részletesen megindokolták, érdemi döntéshozatalra (a jogorvoslás lehetőségének tényleges megnyílására) az alapügyben ügyféli jogállással nem rendelkező indítványozó mulasztása (érdekeltség igazolásának elmaradása) folytán került sor. Ennélfogva az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az ügy lényege arra a kérdésre szűkíthető, hogy az indítványozó szerint a gyermekvédelmi gyámi jogállás megszűnése önmagában megalapozta az érdekeltiségét, míg a bíróság ezt az álláspontot nem osztotta.
- [21] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján jelen esetben megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában valójában a bíróságok azon jogértelmezését vitatta, amely alapján a gyermekvédelmi gyámi pozíció megszüntetése önmagában nem alapozza meg a magánszemélyi minőségben felperesként való keresetindítási jogot. Ez egy olyan szakjogi kérdés, amelynek eldöntésére figyelemmel az Alaptörvény és az a Abtv. rendelkezéseire figyelemmel az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [22] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott – figyelembe véve a bíróságok határozatában kifejtett indokolását –, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kételyt, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítvány az eljáró bíróságok döntésével kapcsolatban nem alkotmányossági, hanem törvényességi, szakjogi kifogásokat fogalmaz meg. Erre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.

[23] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 53. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. február 10.

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró